

Rola IT w strategii proekologicznej No Limit

dr Konrad Michalski

Instytut Zarządzania SGGW w Warszawie

Raport Międzyrządowego Zespołu do spraw Zmian Klimatu ONZ, opublikowany 9 sierpnia 2021 r., który odbił się szerokim echem w przestrzeni medialnej, jest już naprawdę alarmujący. Dla Ziemi i dla każdego człowieka z osobna. Wzrost temperatury na globie o ponad 1°C, a przez to topniejące lodowce, grożące zalaniem także części Polski, wymierająca, poprzez działalność człowieka, naturalna osłona leśna, coraz częstsze i bardziej śmiertelne anomalie pogodowe, stają się tym z czym trzeba nauczyć się żyć. Ale czy tylko nauczyć się, przy tym akceptując? Czy logiści coś mogą zrobić dla otoczenia? Chyba nikt już nie kwestionuje tego, że branża logistyczna swoje „dokłada” do tzw. globalnego ocieplenia. Ale czy logiści mają narzędzia, np. informatyczne, aby temu negatywnemu oddziaływaniu przeciwdziałać? Wbrew pozorom, szeroko rozumiane IT, ma poważną rolę do odegrania w strategii proekologicznej, oczywiście pod warunkiem, że sama informatyka jest przyjazna środowisku. Ale narzędzia powinny być dobierane do celu, który chcemy osiągnąć i którego jesteśmy świadomi.

O świadomości ekologicznej i jej roli w strategii operatora logistycznego opowiedział Maciej Rybak, Dyrektor Linii Serwisowej Home Delivery & POSM w No Limit: *Działania proekologiczne zajmują szczególne miejsce w naszej firmie, czego wyrazem mogą być zapisy wprowadzone do wizji i misji naszej firmy. Są nimi zarówno miękkie zapisy dotyczące standardów oraz podstawowych zasad odnoszących się do troski o środowisko, jak i konkretne działania wynikające z realizacji obowiązków prawnych, funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Zarządzania, a także wdrażaniu technologii i usług, które plasują firmę w gronie pionierów w dziedzinie ekologii. Czujemy się odpowiedzialni za nasze działania i wpływ na środowisko. Realizujemy szereg inicjatyw mających na celu stałe ograniczanie emisji CO2 oraz innych negatywnych skutków oddziaływania na środowisko naturalne, zarówno w transporcie, jak i logistyce magazynowej. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów przestrzegamy norm i standardów, które są nam wyznaczane. Ceniemy sobie współpracę z firmami ukierunkowanymi na działania proekologiczne, co pozwala nam ciągle rozwijać się w tym zakresie. To, jaki świat pozostawimy pokoleniom po nas zależy od dzisiejszych działań.*

Maciej Rybak odwołał się do kilku konkretnych projektów realizowanych przez No Limit w ramach programu Logistyka Przyjazna Środowisku, który stanowi jednocześnie motto strategii proekologicznej firmy. Projektami tymi są, m.in. ekoFLOTA (inwestycje w samochody nisko- lub zeroemisyjne na ostatniej mili), ekoMAGAZYN (w ramach którego, uruchomiono w 2020 r. pierwszy w pełni ekologiczny obiekt w Sosnowcu), ekoMILA (planowane dostawy w centrach miast z wykorzystaniem specjalnie zaprojektowanych rowerów), a także inwestycje związane z transportem ciężkim (flota LNG oraz innowacyjne rozwiązania aerodynamiczne dla przyczep i ciągników w transporcie krajowym i międzynarodowym). Kolejnym ważnym krokiem w realizacji naszych celów jest powołanie do życia w 2021 roku projektu No Limit Smart City, który zakłada zharmonizowane inwestycje we własne stacje ładowania, dystrybucyjne samochody zeroemisyjne, magazyny z certyfikatem BREEM oraz zieloną energię. Koncept Smart City rozwijać będziemy w największych miastach w Europie Środkowo-Wschodniej (CEE) – dodaje Maciej Rybak.

Dowodem, na to że No Limit na poważnie traktuje kwestie środowiskowe jest wydzielenie w organi-

Maciej Rybak

Dominika Groblewska

Marcin Grotowski

zacji obszaru dotyczącego ochrony środowiska, raportującego bezpośrednio do Pełnomocnika Zarządu i Zarządu No Limit. Potrzebę istnienia tej komórki w firmie logistycznej argumentuje Dominika Groblewska, Kierownik ds. Ochrony Środowiska w No Limit: *Do niedawna wyodrębnienie specjalisty ds. ochrony środowiska było rzadkością. Rola ta, w ramach dodatkowych obowiązków, pełniona była np. przez pracowników administracji. Zaostrzające się przepisy prawa sprawiają, że coraz więcej firm decyduje się na zatrudnienie specjalisty z krwi i kości. Czy to nas dziwi? Absolutnie, nie. Pytamy wręcz: dlaczego tak późno? Nie można myśleć o ekologście bez prowadzenia działalności w zgodności z prawem. Sprawnie i terminowo prowadzona sprawozdawczość, jak i raportowanie środowiskowe to podstawa. Liczba zmian w przepisach środowiskowych wymaga stałego nadzoru oraz podejmowania proaktywnych kroków. Przedsiębiorcy muszą mieć świadomość planowanych zmian prawnych, aby móc im sprostać. Dla przykładu brak wpisu do Rejestru Bazy Danych o Odpadach (BDO) uniemożliwia wywiązanie się z podstawowego obowiązku prawnego jakim jest prowadzenie ewidencji odpadów. Bez BDO nie złożymy również rocznego sprawozdania o ilościach wytwarzanych odpadów.*

Nie bez znaczenia pozostają także opłaty za korzystanie ze środowiska, które są zobowiązaniem podatkowym. Brak terminowego uiszczenia opłat za korzystanie ze środowiska skutkuje uruchomieniem procedury naliczenia odsetek w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Aspekty środowiskowe, wymagające stałego monitorowania należą do obowiązków posiadaczy systemów ISO 14001. Agregowanie i zarządzanie danymi w ramach procesu monitorowania aspektów środowiskowych to nieodłączny obowiązek każdego działu ochrony środowiska.

Wsparcie IT w usprawnieniu procesów środowiskowych jest działaniem naturalnym, mogącym przynieść wymierne korzyści dla każdej organizacji. Rosnąca cyfryzacja procesów sprawozdawczych w ochronie środowiska niejako wymusza współpracę obu działów.

Marcin Grotowski, Kierownik ds. rozwoju procesów biznesowych w No Limit, wyjaśnia: *Projektem, który ma dla nas szczególne znaczenie jest ekoIT. Dział IT naszej firmy również czuje się odpowiedzialny za środowisko i chce uczestniczyć w ramowych działaniach No Limit. Można by się zastanowić, co IT ma wspólnego z ekologią czy ochroną środowiska? Na pierwszy rzut oka, zwłaszcza dla osób z biznesu, pewnie niewiele. Ale nic bardziej mylnego, IT również może być „eko” i to w wielu aspektach swojej działalności. Można wyróżnić następujące obszary działań w których nasz dział IT czuje się odpowiedzialny z racji pełnionych działań proekologicznych: infrastrukturę, analitykę oraz BDO: Wybierając sprzęt, na którym pracujemy, zarówno ten biurkowy, jak i serwerowy, inwestujemy w konwergentne systemy brzegowe stanowiące również część rozwiązań IoT (Internet rzeczy). Staramy się korzystać z firm oferujących urządzenia łatwe w recyklingu, jak i te zużywające mniej energii. Staramy się rozsądnie korzystać z naszych zasobów, utylizując środki trwałe za pośrednictwem podmiotów posiadających niezbędne zezwolenia poświadczające sposób postępowania z użytym sprzętem. Projektując kolejne serwerownie, czy korzystając z usług kolokacji, wybieramy partnerów cechujących się podobnymi preferencjami, są to firmy które również korzystają z OZE.*

Ekologia również wymaga analizy, a samo zbieranie danych nie wystarczy. Wiedząc dokąd jedziemy i co wiemy, ile trwa załadunek i jak przebiega trasa, możemy już dzisiaj odpowiedzieć na pytanie ile będzie to kosztować naszą planetę i co możemy zrobić, by móc tym kosztem zarządzić, tak jak każdym innym. Tego rodzaju oczekują nasi klienci, są

to wymogi, którym musimy sprostać tak samo jak czas dostawy, czy inne parametry jakościowe. Pracujemy nad wyliczeniem naszego śladu węglowego, który obejmowałby 100% kluczowych procesów. Poza wymogami biznesowymi, do tego typu działań zmuszają nas wymagania prawne jak raportowanie do KOBiZE (Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami), czy wspomniane raporty opłat za korzystanie ze środowiska. Rozwój wewnętrznych systemów IT pozwala optymalizować procesy zbierania danych oraz ich późniejszą analitykę.

Od stycznia 2020, Ministerstwo Środowiska udostępniło w ramach swoich narzędzi aplikację w posta-

ci systemu BDO. Także na firmach logistycznych ciąży obowiązek rejestracji, ewidencji i sprawozdawczości odpadowej. Elektroniczny system BDO jest narzędziem pozwalającym usystematyzować działania związane z wytwarzaniem i przekazywaniem odpadów. BDO stanowi centralny zbiór informacji o opakowaniach i odpadach, a tych w branży nie brakuje. System przewiduje obsługę wielu miejsc prowadzenia działalności firmy, zawiera informacje o odbiorcach odpadów, stanowi realne wsparcie procesu utylizacji odpadów, począwszy od ich wytworzenia, poprzez zgłoszenie do transportu, aż po przekazanie wyspecjalizowanej firmie. Jednak No Limit chcąc iść krok dalej integruje system przy pomocy interfejsu API ustawo-

dawcy. Przy pomocy API jesteśmy w stanie sprawnie zarządzać komunikacją z odbiorcami odpadów, w prosty sposób uzyskując informację, np. o konieczności dokonania korekty Kart Przekazania Odpadów (KPO), wystawionych przez pracowników poszczególnych oddziałów. Jesteśmy również w stanie powiązać konkretną KPO z fakturą za utylizację odpadów, wspierając tym samym procesy kontrolne firmy. Poprzez tego rodzaju proaktywne działanie wychodzimy naprzeciw planowanej zmianie dotyczącej połączenia Jednolitego Pliku Kontrolnego z BDO.

Nasze działania nie ograniczają się jedynie do przyporządkowywania kosztów do ich źródeł, przy

pomocy opracowanych mechanizmów, w tym przypadku opartych o algorytmikę, a w przyszłości być może o sztuczną inteligencję czy robotyzację. Stale szukamy nowych kosztów i anomalii w ich występowaniu. O ile całej firmie zależy na dopełnieniu obowiązków, to o tyle, np. nowemu pracownikowi, może zdarzyć się błąd, dlatego chcemy, dzięki wypracowanym i rozwijanym mechanizmom, zredukować nieścisłości, wskazując obszary wymagające szkolenia czy szerzej, edukacji. Dlatego warto zastanowić się, jak szeroko rozumiane IT może wesprzeć całą organizację w tym co najistotniejsze, czyli redukcji śladu węglowego. Już dzisiaj No Limit zastanawia się, jak inwestować w Internet Rzeczy, nie tylko w celu wykorzystania inteligentnych urządzeń w bieżącej działalności operacyjnej. My już myślimy także, jak wykorzystać inteligentne zarządzanie w działaniach proekologicznych. Inteligentne sterowanie budynkiem, czy zautomatyzowany pomiar emisji to dzisiaj przywilej nielicznych, który w przyszłości będzie koniecznością.

Zakończenie

Zmiana w myśleniu wielu firm logistycznych, czemu służył opisany przypadek No Limit, przekładająca się na konkretne działania, nie tylko na polu marketingowo-wizerunkowym, jest faktem. Punktem wyjścia jest jednak jasne i klarowne komunikowanie przez menedżerów w organizacji i jej otoczeniu konieczności podjęcia działań bardziej przyjaznych środowisku naturalnemu. To nie chodzi literalnie tylko o ochronę środowiska. Przecież człowiek żyje w symbiozie ze swoim otoczeniem!

Wzrost świadomości ekologicznej wśród uczestników łańcuchów dostaw, nie tylko operatorów logistycznych, promieniuje na innych, wymuszając, np. posiadanie nie tylko certyfikatów poświadczających podejmowane działania, czego od dawna oczekują od partnerów biznesowych, np. Skandynawowie. IT może i powinno już dzisiaj wspomagać podejmowane działania, a już „zaraz” będzie absolutnym wymogiem. Oczywiście, kwestie tzw. „zielonej logistyki” są wielowątkowe, gdyż nie należy zapominać o regulacyjnej roli państwa, transformacji ogółu gospodarki, czy świadomości konsumenta, który nie zawsze chce zapłacić więcej za „ekologiczny” produkt. Raport ONZ jest uważany za „czerwoną flagę” dla ludzkości i to nie są tylko slogany, które mają nami wstrząsnąć, co wydaje się, że zostało osiągnięte...